



Съветската киноартистка
К. Лепанова
във филма „В името на живота“



ПОЛУМЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА КИНО И ФОТО-КУЛТУРА

Урежда комитет * Редактор: Асен Бояджиев

ГОД. II * София. 25 октомври 1947 г. * БРОЙ 14

УКАЗАНИЕ, ЧЕ ПЪТЯТ Е ПРАВИЛЕН

На VIII-та международна изложба на киноизкуството във Венеция българската кинематография бе отличена. Две късометражни културни кинокартини на Фондация „Българско дело“ — „Хора всред облаците“ (автор-оператор Захари Жандов) и „Сватба на село“ (автор-оператор Стоян Христов) спряха вниманието на международното жури, като „Хора всред облаците“ бе премирана с една от четирите първи награди за късометражни филми, наред със СССР, Франция и Белгия, а „Сватба на село“ бе отбелязана в графата „Специални упоменания“.

За първи път българската кинематография получава такава висока оценка. Това е културно събитие, което радва всеки киноработник и всеки българин. Защото с това решение на журито нашето кинотворчество се признава за изкуство в световна мярка. Това решение е международно признание, с което на българската кинематография се дава място наред с кинематографията на най-културните и отдавна напреднали в това отношение страни.

Участието ни тази година в международни кинофестивали бе първото голямо изпитание за младата отечественофронтовска кинематография, първа проверка на нашите сили и възможности. Ние издържахме блестящо този изпит. На какво се дължи успехът, и какви изводи може да се направят от това?

Най-напред трябва да се подчертае, че това е успех на новата, отечественофронтовска култура, която свободният български народ създава от три години насам. Не би могло да се мисли, че нашата кинематография можеше да има сериозни постижения преди 9 септември, когато народните творчески сили бяха потиснати от фашизма, и когато опитите за създаване на кинопроизведения представляваха жалки усилия за присаждане на антикултурни, противочовешки идеи, които народното съзнание непреклонно отказваше да приема. Създаването на кинематографно изкуство у нас стана възможно само когато освободеният се народ вложи своите сили и в тази насока, и с всеотдайната подкрепа на народната отечественофронтовска власт. И затова именно дойде нашият успех във Венеция, защото младото ни кинотворчество се изгражда на здрави обще-

ствено-идеологични основи, защото в него се отразява прогресивното, действително културно и човешко схващане за живота — условие за истинско изкуство.

На второ място следва да се отбележи, че това е успех на държавната кинематография. Сега става ясно и за тези, които до сега са се съмнявали, че най-добри резултати при изграждането на нашата кинематография трябва да се очакват в държавния сектор, защото тук са налице всички възможни условия за сериозна, планова работа.

На трето място сполучливото ни представяне е потвърждение на правилното схващане на управата на Фондация „Българско дело“ по въпроса — игрални, или културни — документални кинокартини трябва да създава първоначално държавната кинематография. Въпреки всички примамливости на игралния филм, въпреки настояванията на нетърпеливите, ръководителите на фондацията трезво прецениха възможностите при единия и другия случай и резултатно проведеха схващането си в подкрепа на културния филм.

Преценката на международното жури е реална. Толкова повече, че е имало пред вид само постигнатото, а не и условията, при които се е работило, за да се дойде до резултатите. И като се знае, при какви действително тежки условия се работи у нас, лесно е да си представим, колко повече би могло да се постигне при наличността на всичко необходимо, или даже, колко би била улеснена и подобрена работата, ако към въпросите на кинематографията се погледне с повече широта от някои места, които още не са стигнали до съзнанието, че когато се създава национална кинематография трябва да се гледа не отблизу, а отдалеч — както се казва на кинематографен език: „в общ план“ — и перспективно — надалеч.

Отличието, което Венецианската киноизложба даде на нашето киноизкуство, е висока награда на работниците от държавната кинематография за техния неуморен труд. И заедно с това — високо задължение: да вървят непрестанно към все по-добри резултати.

То е и указание, че пътят, избран от ръководителите на държавната кинематография, е правилен.

VIII Международна изложба на киноизкуството във Венеция

Международната изложба на киноизкуството във Венеция, която тази година бе уредена вече за осми път, е най-известната между всички международни кинофестивали.

ИСТОРИЯ

I-вата международна изложба във Венеция се е състояла през лятото на 1932 година — взели са участие 33 фирми производители от следните държави: Чехия, Франция, СССР, Полша, Германия, Англия, Холандия, Съед. Шати и Италия, с общо 40 филма.

II международна изложба се е състояла през 1934 година — броят на участващите е почти същият както на първата международна изложба.

III международна изложба през 1935 г. отбелязва значителен напредък, както в организацията на изложбата, така и в участието на различните държави. Били са представени общо 98 филма на 66 фирми производители от 13 страни.

IV международна изложба през 1936 година минава при участието на същите страни, както при III-та изложба с общо 92 филма.

V международна изложба се е състояла в 1937 година при участието на 55 фирми производители от 17 страни с общо 103 филма.

VI — в 1938 год. минава при участието на най-голям брой държави — 19, с общо 145 филма от 83 фирми производители.

VII-мата международна изложба през 1939 година е последната преди войната и минава под знака на тежкото международно положение и липсата на някои от предишните главни участници (Чехия, СССР, С. Шати). Участвуват 16 страни с общо 106 филма.

На тазгодишната VIII между-

народна изложба на киноизкуството са участвували 18 държави, от които някои участвуват за първи път (България, Югославия, Индия, Мексико и Дания), с общо 180 филма.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ТАЗГОДИШНАТА ИЗЛОЖБА

В миналия брой на списание-то дадохме описание на органи-

зацията на тазгодишната изложба във Венеция, състояла се от 23 август до 15 септември, както и филмите, с които отделните държави са участвували. Крайните резултати и наградите, които са били раздадени, даваме в този брой.

През времетраенето на изложбата за 24 дена са били представени общо 180 филма, от

които 76 игрални и 104 документални, късометражни, трик-филми и др.

Международното жури на изложбата в състав: Виницио Маринуци (Италия) — председател, Хюго Майерхофер (Швейцария) — подпредседател, и членове: А. М. Брусил (Чехословакия), Жак Ибер (Франция), Фабрицио Малипиеро (Дания), Сирил Рей (Англия), Уилям Карол (Мексико), Карло Бенда (Швеция), Димитри Жеромин (СССР) и Джин Конти (Съед. Шати), е раздало наградите както следва:

Голямата международна премия на Венеция за най-добрия филм, представен на изложбата, получава кинокартината „Сирена“, режисьор Карел Стекли (Чехословакия).

Международни награди:

За филми допринесли много за прогреса на кинематографията: на „Перлата“ (Мексико) и „Сънища, които не могат да се купят с пари“ (Съед. Шати).

За режисура: на Анри Жорж Клузо (за филма „Кеят на златотърсачите“, Франция).

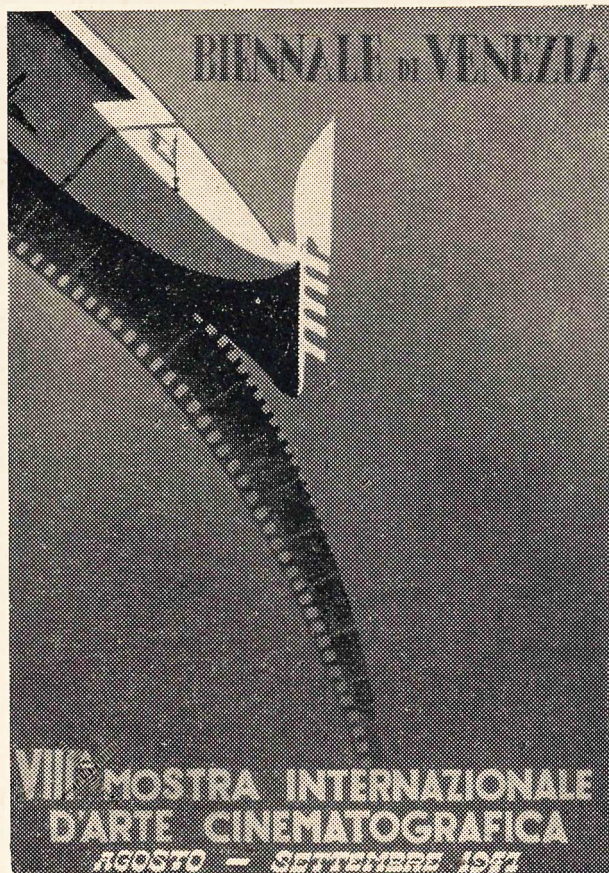
За оригинален сюжет: на филма „Пролет“ — режисьор Григорий Александров (СССР).

За най-добра артистка: на Ана Маняни, във филма „Уважаваната Анжелина“ (Италия).

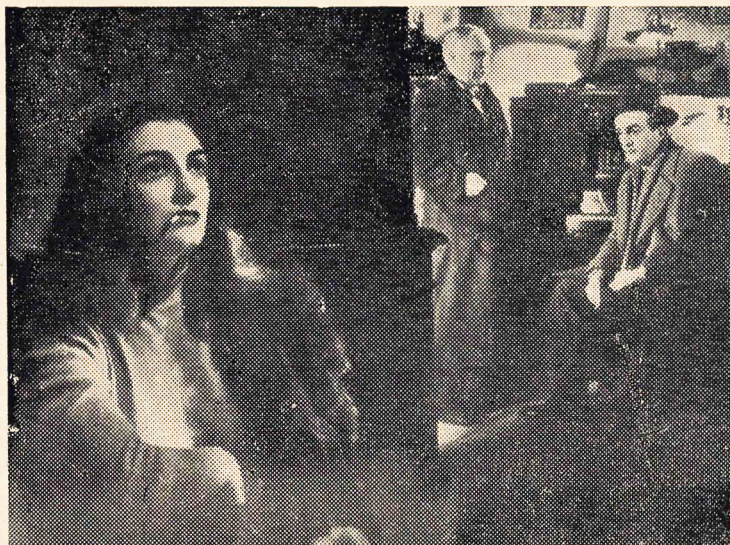
За най-добър артист: — на Пьер Арне, във филма „Господин Венсан“ (Франция).

За най-добра фотография: на Габриел Фигероа за филма „Перлата“ (Мексико).

За най-добра музика: на Е. Ф. Буриан за музикалната илю-



Афишът за изложбата.



Из френския филм „Кеят на златотърсачите“



Из френския филм „Господин Венсан“.



Из съветския филм „Пролет“.

страция на филма „Сирена“, (Чехословакия).

Премията на Председателството на италианския министерски съвет за най-добрия италиански филм през годината получава кинокартината „Трагично преследване“ — режисьор Джузепе де Сантис.

Премията „Ениц“ за италиански филм с най-добри технически постижения получава

„Джовани Епископо“ — режисьор Алберто Латuada.

Освен горепоменатите награди, били са раздадени още и следните премии, наречени „Награди на изложбата“:

На „Адмирал Нахимов“ (СССР) — режисьор Всеволод Пудовкин — за най-добри масови сцени.

На „Пенгар“ (Швеция) — режисьор Нилс Поп — за хумор.

На „Чергари“ (Англия) — режисьор Хенри Уолт, и на „Фарбик“ (Франция) — режисьор Жорж Рукие — като документации с много ценен сюжет.

На артистите: Алексей Дикий (СССР), Май Петерлинг (Англия), Мария Маркуец и Педро Армандариц (Мексико); Ингрид Бергман (С. А. Ш.), Алдо Фабрици (Италия) — за специални артистични заслуги

На режисьорите: Мартин Фрик, Биарн и Астрид Хенинг Йенсен, Карол Рийд — за заслуги към филмовото изкуство.

Журието е определило една награда на Карол Т. Драйер за неговите постижения в областта на филмовото изкуство и за режисурата на филма „Ден на гнева“.

Международното жури на изложбата към което са били присъединени: Страшимир Рашев (България), Пере Лундер (Белгия) и Драго Сега (Югославия) — като членове на журието за късометражните, документални и др. филми — е определило следните награди:

Голямата международна награда на Венеция за най-добър документален филм с нормален метраж получава кинокартината „Пътеката на зве-



Из шведския филм „Ден на гнева“.



Из италианския филм „Трагично преследване“.

(ровете“, режисьор Борис Долин СССР).

Голямата международна награда на Венеция за най-добър документален късометражен филм получава филмът „Пиана Сан Марко“ — режисьор Франческо Пазинети (Италия).

Четирите награди за късометражни филми, получават:

„Роза и резеда“, реж. Андре Мишел (Франция).

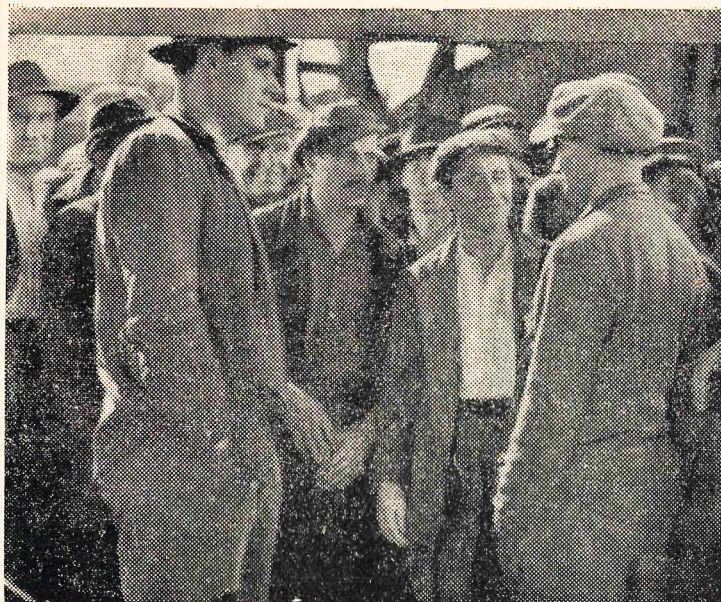
„Хора всред облаците“ реж. Захари Жандов (България).

„Спортен преглед“ (СССР), „Светът на Пол Делвоа“, на Хенри Шок (Белгия).

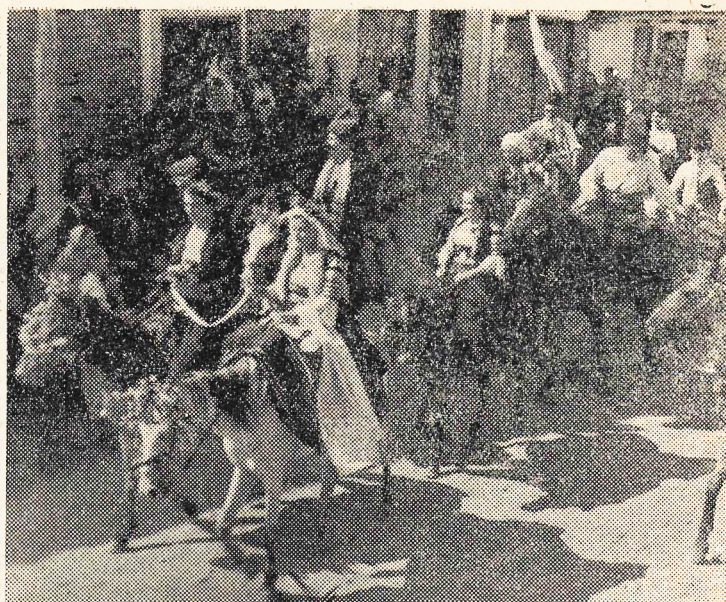
Наградата за най-добър късометражен трикфилм получава „Атомът на кръстопът“ (Чехословакия).

Наградата за най-добър късометражен филм получава „Черковен празник“, на Жири Трънка (Чехословакия).

Наградата за най-добър кинопреглед получава кинопрегледът „Инком“ (Италия).



Из чехословакия филм „Сирена“.



Из българския филм „Сватба на село“.

Златният медал на министерството на просветата в Италия се дава на филма „Разказ за живота на растенията“, реж. М. Каростин (СССР) — като филм с високи учебно-педагогически качества.

Награди на изложбата за културно-педагогически филми получават

„Италианските паметници и войната“, реж. Джампиро Пучи.

„Схистозомиезис“, филм на Американското военно министерство — секция медицина.

„Бъш Кристмас“, режисьор Ралф Сمارт (Англия) — като психологически филм за деца.

„Образът на луната“, филм на м-вото на просветата в Италия — като най-добър научно-образователен филм.

„Гласът на Паганини“, режисьор Франческо де Робертис (Италия) — като най-добър музикален късометражен филм.

„Типичен разрез на коляното“, режисьор Франческо Пазинети (Италия) — като филм със специални заслуги към медицината.

„Френски утрини“ режисьор Луи Куни (Франция) — като филм от секция фолклор — спорт и туризъм.

„Бунтът на играчките“, реж. Фр. Садек и Х. Тирлова (Чехия) — за най-добри технически постижения.

„По улиците на Дамаск“, реж. Л. Ермлер и Е. Грас (Италия). — като най-добър късометражен филм от секция обща култура.

Специални упоменания:

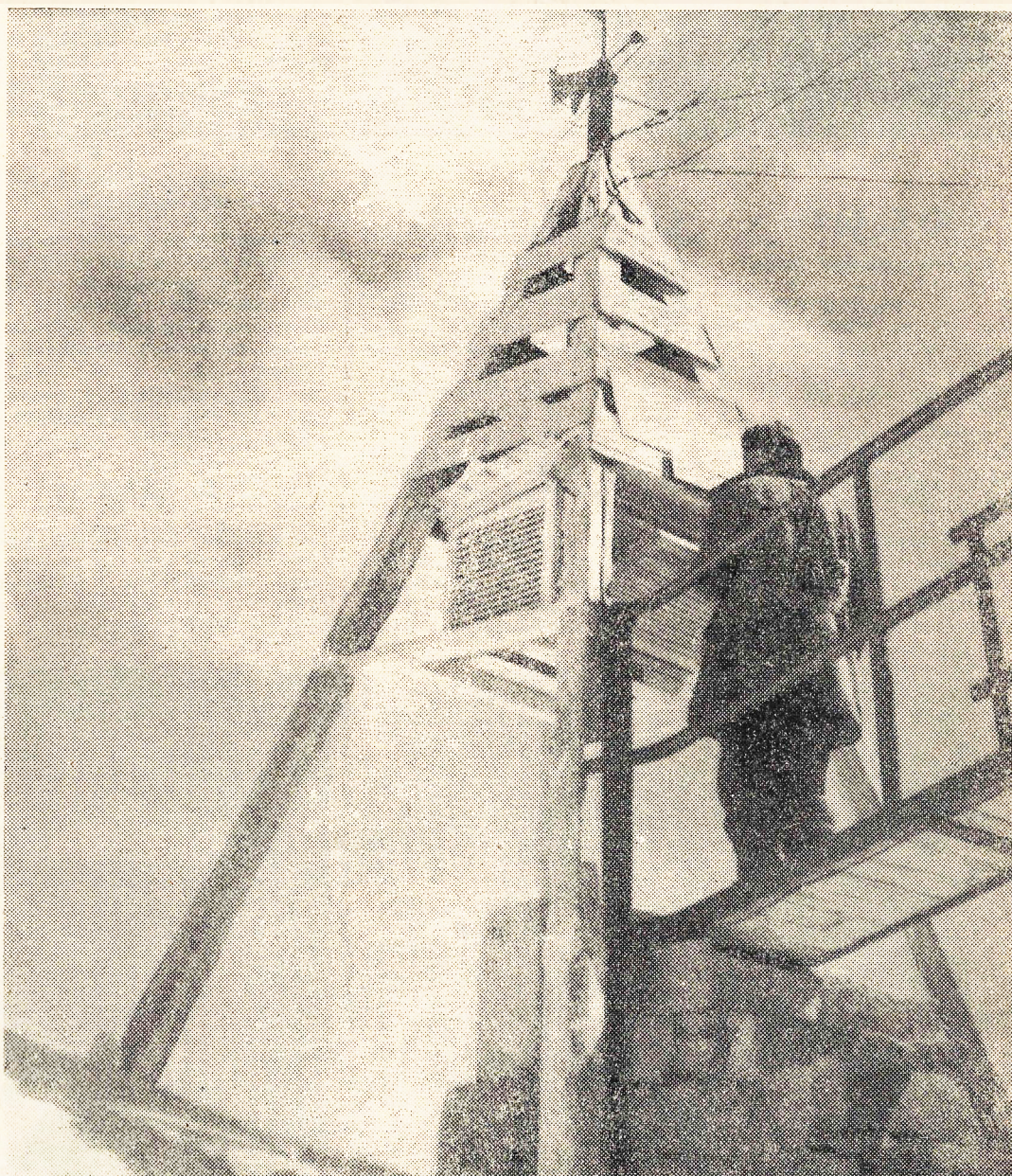
„Сватба на село“, реж. Стоян Христов (България).

„Скритият неприятел“, реж. Ж. Миле (Франция).

„Песен на щастието“, реж. М. Пашенко (СССР).

„Параклисът на Джото“, реж. Г. Пелегрини (Италия).

„Гранични линии“ (С. А. Ш.).



Из българския филм „Хора в сред облаците“.



Сцена из датския филм „Девойката Дите“.

СССР

“Сталинградската битка”

В Сталинград се правят външните снимки, снимат се военните сцени от големия двусериен филм „Сталинградската битка“, по сценарий на Н. Вирта.

Снимките се правят от една група от „Мосфилм“, ръководена от режисьора Вл. Петров (реж. „Кутузов“, „Без вина виновни“).

При сниманията са взели участие големи войскове групи със сложна боева техника — танкове, самолети и артилерия.

В подготовителната работа са

участвували като военни съветници гвардейският генерал-майор Н. Елисеев, гвардейският генерал-майор А. Якшин и др., от Главния щаб на Съветската армия.

600,000 зрители за два дни

Повече от 600.000 московски граждани са гледали на 6 и 7 септември новите филми, посветени на 800-годишнината на Москва, както и най-добрите филми на съветското киноизкуство, които са били прожектирани в кинотеатрите, в домовете на културата, в клубовете, по площадите и улиците на Москва.

На 7 септември — деня на

Международен преглед

800-годишнината на Москва, преди започване на кинопредставленията са излезли пред публиката видните съветски режисьори и актьори Всеволод Пушковин (реж. „Адмирал Нахимов“), Мих. Ромм (реж. „Ленин през 1918 година“), Марк Донски (реж. „Непокорените“, „Дъга“), Лев Арншам (реж. „Глинка“), В. Марецкая („Член на правителството“), Галина Водяницкая („Зоя“). Евгени Самойлов („Адмирал Нахимов“), Николай Крючков („Заклети ергени“) и др., а също така работници от документалните и научно-популярните филми, които са поднесли поздравии по случай големия празник на съветската столица.

Със 70 подвижни кина са били прожектирани на открито около 50 филма.

Филм, посвеген на 800-годишнината на Москва

Всички оператори от кинохрониката са снимали тържествените празненства по случай 800-годишнината на Москва. В Централната студия за документални филми режисьорите Бабушкин, Бубрик и Поселски са започнали монтажа на филма, който ще бъде в два варианта черно-бял и цветен.

С. А. Щати

Известният артист Браян Донлеви е главен изпълнител в новата кинокартина „Убиецът Мак Кой“ — един драматичен филм, в който участвуват още

Мики Руни и Джеймс Дън. Режисьор — Рой Роланд.

„Луксозният параход“ е най-новият музикален филм, който се снима в Холивуд с участието на световно известният тенор на Метрополитен опера — Лориц Мелхиор. Другите изпълнители са Уолтър Пиджън, Джин Поул и певицата Марина Кошец.

Фирмата „Метро Голдуин Майер“ е привършила филма „Ако зимата дойде“, с Уолтър Пиджън. На привършване са също така и филмите „Неговият единствен син“, с Хозе Итурби, и „Червената мелница“, с Ред Скелтон. Джин Поул и тенора Лориц Мелхиор.

Известният режисьор Фриц Ланг привършва кинокартината „Зад затворените врата“.

„Колумбия“ снима филма „Мъртва сметка“, с Хъмфри Богарт.

Най-известната съпругеска двойка, която участва заедно във филми, за сега е Хъмфри Богарт—Лорен Бакал. Наскоро те са привършили филма „Съкровището на Сиера Мадра“.

Фирмата „Туентиет Сенчъри Фокс“ е ангажирала за кинокартината „Кал Норт 777“ артистите: Хенри Фонда, Ричард Конте, Франсис Ди, Лойд Нолан и др. Режисьор на филма щъе Луис Кинг.



Ноел-Ноел в една сцена из френския филм „Спокойният баща“.



В. Гасман и Ч. Данова в италианския филм „Капитанската дъщеря“, по Пушкин

Англия

Нови филми

„Лесно спечелени пари“, с участието на Джин Кент, Денис Прайс и Джек Уарнер.

„Календарят“, по един роман на Едгар Уолес, с участието на Грета Гинт и Джон Мак-Калъм. Същият филм е бил снет преди 16 години в Америка с участието на Херберт Маршал и Една Бест.

„Пящите на реката“, с големия певец и артист Паул Робсон, Лесли Банкс и др. Режисьор — Золтан Корда, продукция на Александър Корда.

„Палачът чака“, с Джон Търнбъл, Беатрис Кямпбел, Антони Бърд.

„Фантомът стреля“, с Джон Стюарт, Олга Линдо. Производство на „Бритиш Лайън“.

„Вземи моя живот“, с Грета Гинт и Хю Уилиямс. Режисьор — Роланд Нил. Производство на Дженерал филм дистрибуторс“.

„Заглавие“, с Ан Крауфорд и Дейвид Фарер. Производство на „Ренаун“.

„Двойно алиби“, с Херберт Лом, Фелис Диксей, Роналд Франкау. Режисьор — Алфред Трейвърс. Производство на „Пате“.

Известният американски режисьор Роберт Съодмак е започнал в Англия снемането на филма „Скъпоценна зараза“, по романа на Мери Уеб. Главният изпълнител ще бъде Роберт Донат (от „Сбогом, мистър Чипс“ и „Цитаделата“).

Английският производител Артур Ранк е сключил в Холивуд договор с Клодет Колбер за участието ѝ в един английски филм. Това е петият договор по програмата на А. Ранк за размяна на чужди артисти. Другите контракти са с Бинг Кросби, Джоана Фонтен, Дъглас Фербанкс — син и режисьора Роберт Съодмак.

Италия

В Ница се снима един италийски филм — „Ужасите на Гибралтар“, с участието на Луи Салу и Ани Дюко. Режисьор — Ренар.

Филмовата къща ПИЕФ ще снима филма „Законът на кръвта“. Режисьор — Луиджи Капуана.

Известният италиански режисьор и историограф на италианската кинематография Франческо Пазинети е снел един документален филм — „Ница Сан Марко“.

Масимо Джироти и Карла дел Поджио ще бъдат главните изпълнители в новия италиански филм „Изгървана младеж“. Режисьор — Пиетро Джерми.

Филмовата къща „Рефи“ е започнала снимането на филма



Грета Гинт в една сцена из новия английски филм „Вземи моя живот“.

„Островът на бляновете“. За музикалното ръководство е ангажиран известният композитор на шлагери Биксио. Главните изпълнители са Карло Кампанини, Силвана Якино и тенорът Джакомо Рондинела.

„Скалера-филм“ изготвя първите италиански цветни кинокартини: пет късометражни филма, които запознават публиката с произведенията на италианските майстори Джото, Ботичели и Беато Анжелико.

Дания

В Дания има няколко филмови къщи, които произвеждат филми предимно с местно значение. Най-голямото постижение досега на датската кинематография е кинокартината „Девойката Дите“, производство на най-голямата датска филмова къща „Нордиск филм компани“. Кинокартината е била представена с успех в много чужди страни, а също така и на кинофестивала във Венеция, където е направила голямо впечатление на критиците. Режисьор на филма е Биарн Хенинг-Йенсен, а главни изпълнители са: Тьов Маес, Карен Паулсен, Размус Отесен и др.

Австрия

През 1946 година са реализирани кинокартините: „Вярвай ми“ и „Царицата скитница“ — на Геза фон Болвари; „Широкият път“ — филм за живота на военнопленниците — режисьор Ерих Хоеш, „Виенски мелодии“

— режисьори Тео Линген и Хуберт Маришка, в главната роля — Елфи Майерхоф, музикалният филм „Момчета от Прагера“ и „Триумф на любовта“ на режисьора Паул Мартин; „Светът се върти наопъки“, с Ханс Мозер, режисьор Г. А. Хюбер-Кала; „Пеещата къща“ — реж. Франц Антел.

Снета е също така и една австрийско-френска продукция — „Зимна мелодия“, режисьор Едуард Вайсер.

В тези филми са взели участие следните артисти: Ханелоре Шрот, Мария Андергаст, Теа Вайс, Марта Харел, Елфи Майерхоф, Хедвиг Блайбтрой, Рудолф Прак, Ханс Холт, Ханс Мозер, Евалд Балзер, Паул Кемп, Йоханес Хестерс. Също така има и много нови артисти, които за първи път се явяват във филма.

Сега се работят следните филми: „Безсмъртният образ“, „Да живее животът“, „Неволята на Шарлота“ и „Придворен цигулар“.

Швейцария

Според последното допитване от месец юни т. г., градацията на чуждестранните артисти и режисьори според тяхната популярност в Швейцария е следната: Артистки: Ингрид Бергман, Дженифер Джонс, Джин Търней, Бети Дейвис, Бети Грабъл, Жени Холт, Андре Клеман, Мишел Морган, Зара Леандър, Марлена Дитрих. Артисти: Грегори Пек, Гари Купер, Бинг Кросби, Хъмфри Богарт, Пиер Бланшар, Джон Пейн, Тайрон

Поуер, Роберт Тейлор, Дана Андриос, Спенсър Траси. Режисьори: Рене Клер, Алфред Хитчкок, Фриц Ланг, Уилям Уилер, Роберт Съодмак, Жан Кокто, Джон Форд, Мичел Куртиц, Били Айлдър, Франк Капра.

България

Създаване на филмов архив

По почин на филмовата секция при Камара на народната култура, започнато е създаване на филмов архив към Съюза на филмовите дейци в България.

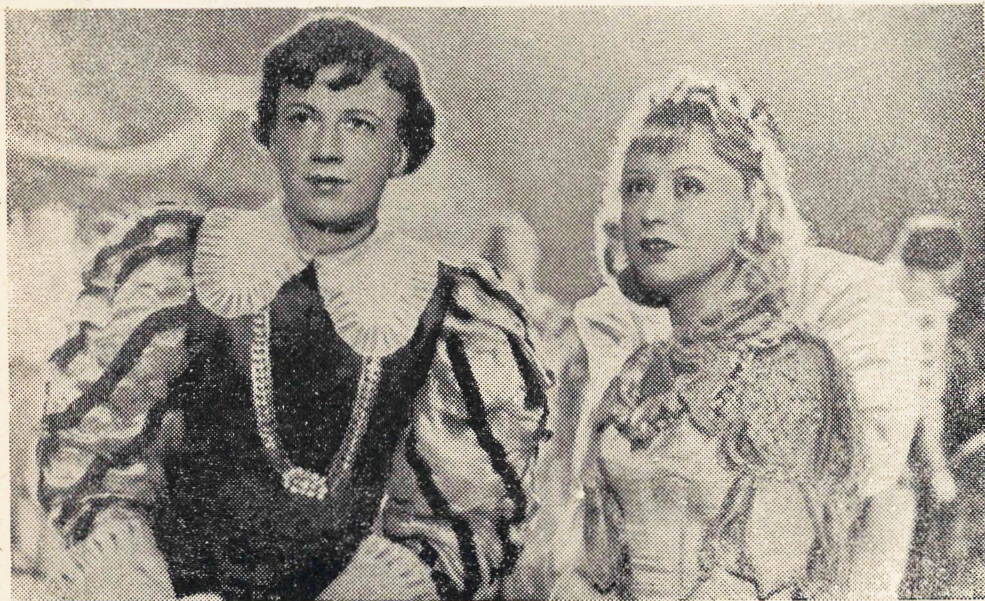
В архива ще бъдат събрани всички запазени до сега български филми. Започнато е вече тяхното издирване.

Ще бъдат събрани в този архив и филмовите вестници и списания, които са били издавани у нас, а така също и всички материали във връзка с българския филм: афиши, реклами, фотографии, рецензии и др.

Замолват се всички, у които се намират български филми — цели или каквито и да било остатъци, броеве от филмови вестници и списания, издавани у нас, афиши, фотографии и др. — да съобщат до Камарата на народната култура — секция „Филмово дело“.

Конкурс за сценарии

Камарата на народната култура устройва конкурс за написване на киносценарии: за художествен (игрален) филм и за късометражен културен филм. Определени са шест награди — по три за всеки жанр.



Из съветския филм „Пепеляшка“.

„ПЕПЕЛЯШКА“

Наистина, човек трябва да съжалява, че тази картина не е създадена в багри — ефектът, който тя произвежда върху зрителя, щеше да бъде стократно засилен и атмосферата на прекрасната приказка щеше да бъде подчертана несъмнено повече. Но и така, въпреки скромните възможности на черно-бялото, картината изпква неоспоримо като едно от новите, големи постижения на съветската кинематография.

Мисля, че надали в друга страна филмовите производители черпят с такава любов сюжети за свои картини из света на приказките. Ние познаваме вече редица съветски кинокартини, създадени върху приказки, и „Пепеляшка“ идва за лишен път да ни убеди, че днес няма по-големи майстори в пресъздаването на детския приказан свят, от съветските кинотворци. Твърдейки това, аз не мисля само за чисто техническото пресъздаване, което в по-голямата си част е въпрос на материални възможности; при съветските картини-приказки изпква преди всичко начина на сюжетната разработка, новото виждане на тематиката и поднасянето на морала, което в първия миг като че ли стъписва, но в последствие убеждава и поражда приятното чувство на обогатяване с нещо ново. Може би затова тези съветски картини се гледат с голямо удоволствие и от нас, възрастните.

Приказката за Пепеляшка е надхвърлила границите на държавите и е влязла във фолклора на почти всички народи. Ние я знаем, или мислим, че я знаем, и все пак, колко много нови неща откриваме в нея, когато видим кинокартината! Достатъчно е да спомена само за централния образ на Пепеляшка: ние я познаваме плаха, жалка, будеща състрадание и милост, а тук я виждаме трудолюбива, жизнерадостна, енергична, въобще едно създание, което притежава качества да се наложи в живота и без възшебно появяване на приказния принц. Любов към труда, простота в от-

ношенията и дружеско чувство — това са добродетелите, с които сценаристът А. Шварц и режисьорът Н. Кошеверова окичват своята Пепеляшка. Тук ние виждаме най-добре, как умело, но същевременно и колко правдиво, е извършено сливането между приказното и реалното. Това се отнася и за останалите действащи лица, които са живи, истински хора, надарени с естествени и реални чувства. Именно тук се крие и обаянието на тази картина, особено за възрастните: зрителят е увлечен от приказното, от нереалното на явленията, а същевременно чувства, че техният морал — това е самият заобикалящ го живот.

Технически средствата не са виртуозни. Непротив, с твърде скромния ефект на двойното копиране, центърът на триковите снимки е поставен повече върху лабораторната, отколкото върху снимачната работа, макар че при някои общи планове на движещата се из приказния пейзаж калеска да имаме много сполучливи снимачни и постановъчни комбинации. И въпреки тази — струва ми се съзнателна — пестеливост при „неограничените“ технически филмови възможности, в картината е постигната необходимата атмосфера, която, особено с високо художествената тоналност в светлините на сцените край огнището, ни пренася повече от сполучливо в страниците, на старото издание на Андерсеновите приказки, изпълнени с отпечатъци от медни гравюри.

Янина Жеймо и Гарин ни поднасят първокласни актьорски постижения. Първата покорява веднага със своята миловидност и непринуденост. Това е точно тя — Пепеляшка от нашите детски сънища! Артистът Гарин подчинява майсторски ексцентричността на приказния цар на една свършена художествена форма, която той владее с умение.

Когато салонът светва, детските очи искрят, унесени още във възшебната приказка. По лицата на възрастните шират самотоволна и щастлива усмивка. В тази кинокартина има за всекиго по нещо.

Д-р Ал. Т.

„МОИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ“

Голяма и отговорна задача е, в кинокартина със сценарий по произведение на голям писател, да се предаде вярно и цялостно духа и философията на писателя, особено, когато този писател се явява ярък изразител на душата, бита и психиката на своя народ. Има много филми в световната кинематография, в които от писателя остава в края на краищата, само заглавието на произведението му, а от същността му — нито помен. Тази трудна задача, режисьорът М. Донский е напълно постигнал в „Моите университети“ — по едноименното произведение, трета книга от трилогията автобиографични романи на великия руски и съветски писател Максим Горки, първите две от които са — „Детство“ и „Сред хората“. Големият човек, верният син на руския народ е даден тук жив, пълнокръвно. Отразено е във филма и характерното за Горки съчетание на реализъм и романтика. Животът е груб, жесток. Хората — сурови, лоши и порочни. Но ние не трябва да бягаме от истината. Гледайки право в лицето на нещастната и неизбежна истина, най-добре ще можем да открием начините и средствата за изграждане на новия живот, на новия човек, такива каквито трябва да бъдат. Никаква идеализация на живота и хората. Народът в своя бит и своята душа има много ценности, но заедно с това и много предразсъдъци и заблуждения, насаждани съзнателно у него с векове. Това са „университетите“ на великия писател — животът, истинският живот и хората в него — жестоки и лоши в нежестокостта си. „Човек — това звучи гордо“ — колко радост в бъдещето и колко горест, за настоящето се крият в тези велики думи.

След като беше „сред хората“ Алексей Пешков, вече юноша, пристига в Казан с намерение да се учи в университета. Но неговият истински университет е заобикалящият го живот: нещастната жена, която вместо награда, му отваря с ритници в корема, когато той я спаси от побоя на жестокия й мъж, измъчените и безобразно експлоатирани работници в пекарницата, не допускат, че животът може да бъде друг, с мисълта, че господарят си е господар, а работникът — работник; вечно гладувашите босаци от пристанището, в които чувството за ценността на благата на живота е по-силно от ненавистта им към господаря (колко красота и дълбок смисъл има в кадрите на филма, рисуващи спасяването на стоките от потъващия кораб); вечно дебнещата царска полиция и корумпирани държавни чиновници, за които правото е в силата и в парите.

В тази тъмна обстановка на страшни

човешки страдания и обществени противоречия, естествено е във впечатлителната душа на бъдещия гениален писател и мислител да се явят смущения, които той не може да превъзмогне. И Алексей Пешков неусетно стига до решението да се самоубие. Но куршумът за щастие не олучва сърцето, и след лекуване в болницата, Горки пак влиза в живота. Животът побеждава, защото ние трябва да живеем в него и да победим лощевините му. Кинокартината завършва с една прекрасна симфония на живота и на човека. Горки, почти обезумял от радост и възторг, държи в ръцете си току-що роденото дете и вдигайки го високо, разнасяйки го на всички страни, говори — „Викай, човек, викай!“. Колко жизнена правда — дълбок смисъл има в тези сцени. Колко трудно е раждането на новия човек и на новия живот!

Изпълнителите на всички роли, като се почне от централната, тази на Максим Горки и се свърши с най-малката, са свършени в своята интерпретация. Прекрасните пейзажни и битови снимки и чудната музика са елементи, които са допринесли, кинокартината да стане напълно горкиевско произведение, което силно „принуждава да се мисли“.

Йордан Величков

„ВСИЧКИ Я ОБИЧАТ“

Герой на този филм е едно малко момиченце от Москва. Действието произтича почти изцяло по улиците, парковете и площадите на съветската столица. Сюжетът може да се каже с няколко думи: момиченцето е излязло само на улицата и, отвлечено от нейния поток, преживява първия си ден сред живота и хората.

Привечер то е отново в домашния си кът, в любимата си детска стая, без да се досети дори за грижите и страха, които неговото изчезване от дома е причинило на възрастните. Майката ще го стопли в обятията си с познатата приспивна песен и момиченцето ще се унесе в детския си сън, без да се запита, защо по-

тръпва гласът на майката, защо са овлажнели очите й. В чистата душа на детето ще останат само образите на тия, които са го обикнали за кратко време, за да не го забравят вече никога, ще остане светлината от чувствата, които е предизвикало в самотните и жадуващи за детска обич хора на големия град.

В редицата прекрасни съветски филми, които сме гледали, този филм е един от най-красивите и най-сдържани. Той ни трогва с въздействието



Из съветския филм „Моите университети“.

на дълбоката си и просто изрязана мъдрост, с трогателното внимание към детето, внимание, което е една от основните прояви на обществената психика в СССР.

Ако към „Всички я обичат“ подредим филмите: „Здравей, Москва“ и „Примабалерина“, ние ще имаме картината на това — как се гледа в Съветския съюз на човека, който идва за нова смяна в осъществяването на комунизма. Този човек трябва да бъде цялостно изграден като личност и гражданин на страната, която стои на чело в авангарда на днешното човечество. Тази страна, която доказва с великите си постижения в стопанството и културата и с победата си над фашизма, че е най-мощната и най-просветената страна в света, естествено е да има и най-културното схващане за изграждането на подрастващия човек — бъдещия герой на труда и отбраната на родината.

Във филма „Всички я обичат“ ние виждаме емоционалния художествен израз на съветското отношение към детето.

Сценаристите и режисьорът са постигнали забележителни резултати в творческата си задача. А малката „артистка“ Вероника Лебедева влиза в сърцето на зрителя като светъл пролетен лъч, за да го стопли с чувствата на обич и човещина.

Пантелей Матеев

„ДЕТЕ НА ЛЮБОВТА“

Карриерата на актрисите винаги е представлявала известен обществен интерес, а частният им живот е дразнел постоянно хорското любопитство. Когато, обаче, една актриса има незаконно дете, което крие от обществото, в продължение на двадесет години, срещайки се с него веднъж в седмицата, тогава е повече от любопитно. Това за-

служава да бъде предмет на роман, на филм, особено, когато всичко се развива в довоенна Франция... Да изпаднеш в социална сентименталност и да занимаваш хората с монтирани и оставяни неразрешени социални проблеми е, като че ли присъщо — на лошите френски филми. Безспорно драматично е, когато една майка крие, че е такава, за да запази своите лични интереси, напълно егоистични и суетни удобства в живота и оставя сина си да стане един безделник, макар и с добра и непокварена душа. Такава майка заслужава да изкупи своето прегрешение. Но драматичното се изпарява, когато този син се влюбва и явно ще се ожени за дъщерята на любовника на неговата майка, който става негов втор баща. Не зная, дали в такъв случай не би се получило кръвосмешение според законите на канона, обаче сигурно е, че тук имаме на лице едно трудно поносимо смесение между истинския живот и това, което производителите на филма показват, като ни представят едно общество, което днес заслужено може да бъде търсено зад дебелата музейна витрина. Защото благородният и елегантен господин с прошарени коси на слепите очи, който има много пари, без да разберем какво работи, който живее в разкошни апартаменти и е на „ти“ с външния министър на страната, който е обожаван до смърт от жените и притежава минни в колонните, в които може да изпрати за ръководител един млад безделник — този благороден господин принадлежи отдавна на миналото и на филмовата аркада.

Имена: Габи Морле и Еме Клармон. Достатъчна гаранция, за да се привлечат любителите на френското изкуство

И все пак филмът трябва да се види. Може би, тогава всички ще разберем, каква огромна крачка напред е направил киноизкуството в това време.

Д-р Ал. Т.

СЪВЕТСКИТЕ НАУЧНИ ФИЛМИ

Съветският съюз е употребявал и употребява филмите за културно образователни цели в размер, непознат в никоя друга страна. Преди още да е била въведена нормалната програма в училищата, културните филми са били употребявани като общообразователно средство.

С прогреса на науката, употребата на филма във висшето и техническо образование е напреднала много. Особено големи успехи в този смисъл са били постигнати в медицинските и хирургическите институти.

Един от най-интересните от този род филми е върху функциите на сърцето, направен под наблюдението на Владимир Целнин. Професор Райнберг е съдействувал при изготвянето на филма — „Диагноза чрез X-лъчи на рани от огнестрелно оръжие“. В друг филм е била демонстрирана операция върху изкуствени езофаги на професор Сергей Юдин, член на Академията за медицински науки, който оперирал един пациент, ранен на фронта. Няколко месеца болен, който бил в много лошо състояние, е бил хранен чрез една гумена тръбичка само с течности. В резултат на 45-минутната операция на проф. Юдин, пациентът оздравял. Във филма са представени всички подробности на тази забележителна операция.

Специален отдел е бил учреден при Съветската академия на науките в лабораториите за научна фотография, за физико-химичните процеси при микрофилмите. С помощта на този отдел е било възможно да се филмира процесът на кристализиране на мелтините и превръщането на триглицеридите от един кристал в друг. Микрофилмът е показал всички тези сложни явления на екрана и е спомогнал да се изчислят известни количествени мерки, които обясняват промяната при физическите свойства на мазнините, употребявани в хранителната индустрия.

В заводи и фабрики се проектират културно-научните филми: „Изобретяване на радиото“, „Свойствата на звука“, „Индукция в генераторите“, „Взаимодействията в магнитното поле“, и др.

Между 50-те от направените филми върху енергетиката и електроинженерството са: „Ауто-индукция“, „Капацитет и съпротивление“, „Физически явления в електро-вакумните изобретения“, „Физически процеси в радио-апаратите“, „Инсталация на електро-съоръжения в индустриалните предприятия“.

Филмът „Ракетни бомби“, направен от Ленинградското студио за технически филми, е възбудил изключителен интерес. Цялата история на произхода и развитието на ракетната артилерия — от стрелите на 13 век до случайните ракетни експлозиви употребени през 15 и 16 векове — е представена на екрана.

(Из английското сп.
„Ди айдиъл синема“)

Сбъдването на една мечта

Още в първите дни от съществуването на киното, на зрителя липсвае дълбочина в плоския свят на киносенките. Немотата заменяха с роял, речта — с надписи, но обема дори не се опитаха да заменят с нещо. Дълго време това изглеждаше недостижимо и непреодолимо.

Обаче, времето върши своето. Кинематографът бойко заговори, запя, зазвъня, загърмя, обagri се с всички цветове на дъгата и сега в областта на звука и цвета техническите проблеми отстъпиха място на високите проблеми на художествеността. А що се отнася до обема, той не бе включен в сложната практика на филмовото произведение.

Трябваше да се намери апарат, който да може да предаде обема. На съветския инженер Иванов принадлежи безусловната заслуга за овладяването на стереокиното. Очилата се оказаха ненужни, апаратите — прости, и в един прекрасен ден Москва отбеляза откриването на първия театър за стереоскопични филми. Това беше още преди войната. Войната забави за известно време развитието на новата област на кинематографията. Обаче, работата не спираше. Опитите продължаваха, уточняваше се техниката и сега пред зрителите застана големият стереоскопичен филм „Робинзон Крузо“.

Екранът е някакси не-обикновен. Той трепти и блести. На екрана — обикновените картини. Но, вглеждайки се, вие виждате, че мачтите на корабите се издигат съвсем не на плоскостта на филмовото платно. Те се плъзгат призрачно в пространството на самата зала. Екранът като че ли служи за фон и това кой знае защо, до такава степен ви радва и развеселява, че вие се усмихвате на тия мачти и платна, люлеещи се над вълните, като спомени от детството...

Новият киносвят е по-обемен от обемния свят и ви заобикаля от всички страни. Ето листата, падащи от дървото. Те се вият



Съветският инженер Семьон Иванов, изобретателят на новия способ за релефно кино.

пред самите ви очи. Особено хубав е самотният лист, откъснал се от клончето, подет от вятъра и внимателно пуснат, като че ли в самото ви кресло. Лиани, Стотици лиани. Зелен свод. Лека лодка. В лодката — Робинзон и заедно с него вие се плъзгате по пълноводната река, под тоя зелен свод. Лианите почти ви докосват. Ето някаква космата ръка — тя едва не докосна вашето рамо.

Много интересни са картините, когато Робинзон се изкачва на борда по въжето, хвърлено му от кораба. Отначало той е далече. И е плосък. И морето е плоско. Картините не се сменят, но става нещо странно: Робинзон започва да се изкачва по въжето и изведнъж се откъсва не само от морската повърхност, но и от плоския свят на екрана. Той става все по-обемен и по-обемен. Оказва се, че той отдавна е оставил зад себе си пространството, което ограничава екрана. Той вече явно се люшка в самата зрителна зала, и, което е най-чудното, вие заедно с цялата зала се оказвате някъде горе, морето долу, а лицето на Робинзон идва все по-близу и по-близу към вас.

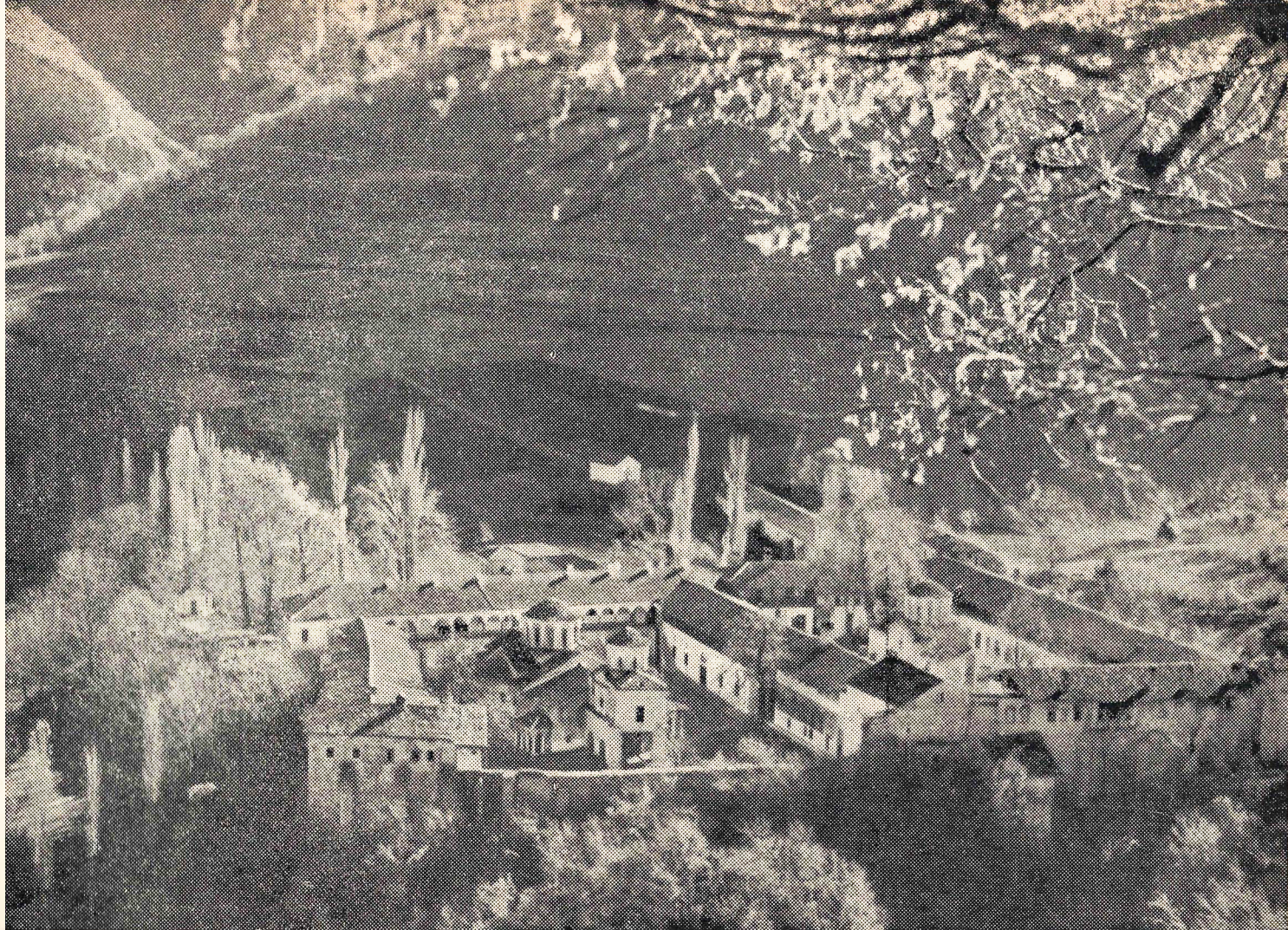
Ефектът, че сякаш вие

сами се намирате на палубата на кораба, е безусловен. Или птиците. Тия птици действително летят край вас, над вас и дори, може би, зад вас...

Новото съветско изобретение позволява да се разкрие и покаже по-пълно живота, да се проникне по-дълбоко, и по-ярко да се разкрие поезията на обкръжаващия ни свят. Той прави мечтата по-близка. Мечтата за такова зрелище, което не само стави пред очите ти, но в което си включен и ти, което те прави участник в развиващите се събития. Стереоскопното създава в кинотеатъра един свят на леки видения. В същност, това е нов вид изкуство, много музикално, остро. Това е за сега още неизучена страна, пълна с таинствени изненади, опасности и чудни находки.

Целият тоя огромен материал ще премине пред обектива на стереоскопичния многоцветен и обемен, и в бъдещия филм зрителят ще може почти физически да почувства свободата на просторите, височината на къщите, скулптурната монументалност на човешките маси и на отделния човек.

Първите основи на тая бъдеща стереоскопична графия са вече поставени.



Есен в Бачково

(Из първата Фотоизложба на Фондация „Българско дело“)

Снимка — Г. Захариев



Обикновено, когато се заговори за Фондация „Българско дело“, нашето общество свързва това име главно с представи из областта на филмовото изкуство: било някой нов филм, някоя наши късометражна кинокартина или, най-често, седмичния преглед на „Българско дело“. Неволно дейността на фондацията в областта на филма като че ли се е покривала с дейността на фондацията изобщо, и един не по-малко важен сектор из задачите, с които се е нагърбило „Българско дело“, е останал по този начин в сянка. Дейността на фотослужбите при фондацията и плодовете от тази дейност бяха до сега малко известни, поради липсата, може би, на оная публична гласност, присъща на кинопредставянето. Но, ето че в уред-

ТРИ ГОДИНИ ОТЕЧЕСТВЕН ФРОНТ

Първата Републиканска фотоизложба на „Българско дело“

ната от „Българско дело“ и закрыта след голям успех I-ва републиканска фотоизложба „Три години Отечество фронт“ тригодишните усилия на фотоотдела при фондацията намериха своя заслужен обществен израз и бяха представени на обществената преценка.

В близу 200 табла, картини и монтаж бе отразена една действителност, непосредствено изживяна от всички ни, твърде прясна и поради това особено дължаваща със своята съвременност. Ако проследим основната идея, около която бе изградена изложбата, ще установим, че това е трудовият ентузиазъм, бликащ из огромното възстановително и градивно дело на Отечествения фронт. Достатъчно е да погледнем каталога, в който преобладават наименования като: Строеж на циментовия завод „Вулкан“, Строеж на линията „Перник-Волуяк“, Строеж на язовира „Васил Коларов“, Кооперативна жетва, Кооперативна оран и т. н. И все пак, макар и преобладаващи, тези табла бяха изкусно балагирани с откъси из селския ни бит, прекрасни планински пейзажи, фотомонтажи и изящна детайлна фотография. Благодарение на това, от всички табла наедно, човек може да получи правилна представа за многоликата дейност на фотоотдела при фондацията. Задачата на тая

служба, изразена най-обобщено, гласи: да се отрази всичко видимо от нашия духовен и материален живот във фотодокументи, които се запазват в държавната архива. Една задача, чийто обсег се простира от ежедневната репортажна снимка на футболния мач до историко-архивния фотодокумент; задача, за чието изпълнение са необходими системност, плавност и голямо творческо въодушевление.

Явно е, дори от тесните рамки на тая изложба от 200 табла, че сътрудниците на фотоотдела се справят отлично със своята задача. При това трябва да се има предвид, че фотоизложбата показва само една част от сбирките на фондацията. Има цели отрасли из нашия живот, които този път не бяха достатъчно представени, поради това, че за да се получи съгъстеност на въздействието, изложбата трябваше да бъде подредена около един само идеен център: политико-обществения. Този център бе избран с правилното съзнание, че именно в областта на репортажно-документалната фотография трябва да лежат за сега главните усилия на българската фотография.

Картината е била от край време най-популярното средство за насаждане на

знания у хората, за осведомяване и обществено ръководство. След изнамерването на фотографския способ и изместването на гравюрите във вестниците от фотоклишетата, репортажната фотокартина доби огромна популярност и значимост. Защото: репортажната фотокартина се обръща към най-широк кръг от хора, лесно разбираемо е и се равнява на хиляда думи; сиреч съдържанието на хиляда думи е отразено в една само снимка. Това огромно публицистично свойство произлиза от самата същност на фотокартината: тя е технически фиксиран откъс от едно определено, интересно за нас събитие, на което ние с удоволствие бихме били лични свидетели. От тук произлиза и огромното значение на репортажната фотография в днешния ни живот. Днес фоторепортьорът е важен фактор при изграждането на общественото мнение, не по-малко важен от всеки автор на уводни статии. Фоторепортьорът трябва от своя страна да чувства пулса на своето съвремие, да схваща правилно линията на политико-общественото ни развитие и да е на ясно върху целите, които преследва със своето изкуство. Зад зеницата на неговия обектив трябва да стои окоото на неговия народ. — И с удоволствие може да твърдим, че изложените репортажни работи на С. Карадимов, К. Сакал, Ил. Китанов, Г. Дъчев и др. отговарят напълно на горните изисквания. При всички тях е ясно подчертано чувството за ясната, почти строга линия, характерна за репортажа. Всички те, обаче, макар и боравейки с най-елементарната действителност посредством семплия репортажен стил, не ни показват само голи фотодокументи, мъртви неща и предмети. Във всяка една работа личи лично-творческо виждане, любов към задгчатата, художество.

До още по-голяма яркост е доведена тази художественост в таблата на Г. Захариев и Ив. Караджов. В техните работи черно-бялото на фотографското възпроизвеждане като че ли престава да бъде ограничено средство; то оживява, добива плът и кръв и с доведената до изящество деликатна гама на полусенките поднася на зрителя истински художествени картини. Докато първият има подчертан усет към детайла и особено материята („Металопластика“, „Бъчвар“, „Тухларници“), вторият разваря широко обектива на своя апарат пред девствената красота на високите планински върхове или притаената романтика на провинциалното градче) „Овце из Пирин“, „Камбанарията в Банско“). От работите и на двамата лъха зрялата вещина на работници, които с умение владеят своите инструменти.

Не може човек да не изпрети I-та републиканска фотоизложба с оптимизъм. Фотоотделът при Фондация „Българско дело“ издържа бляскаво своето първо голямо обществено изпитание. Публично биде доказано, че наред с филма фотографията е второто изразно средство, което има да играе първостепенна роля при духовното изграждане на новия български гражданин. В ръцете на управата на „Българско дело“ тези две важни публицистични средства днес са насочени правилно в услуга на народната култура. И не остава друго, освен да пожелаем на нашата държавна фотография още по-големи успехи по пътя на нейното художествено и техническо усъвършенстване.

Д-р Ал. Тухов



Миша дупка

Снимка — Майкъл Конвоиза, Ню Йорк

Пътят на новите

(Продължение от бр. 13)

Една теоретическа подготовка, колкото и пълна да е тя, не би могла да замени практическата такава. Обаче, най-малко фотографската теория би могла да бъде обвинявана в откъснатост от действителността, защото, подобно на всички приложни науки, тя не е нищо друго, освен кристализирана практика. И идеалът за подготовката на технически кадри е: ориентираният чрез кратка предварителна практическа подготовка младеж да премине през една ясна и стегната теоретическа подготовка, при която да му се изяснят взаимоотношенията и закономерностите на фотографните и кинопроизводствените процеси. Теоретическият курс да бъде последван от един вече сериозен и съзнателен практически стаж, провеждан под ръководството на вещи и всеотдашно подготвени инструктори, които на всяка стъпка на дело да показват как се скопчват теория и практика, защото само чрез пълното асимилиране на тия два елемента в съзнанието на ученика ще се получи сная ценна сплав, която ще бъде залогът, че в последствие той ще може сам да проумява и се справя с всяко затруднение, което многоликият случай би му изпречил в бъдещата работа.

Така, при целесъобразно организиране на теоретическа подготовка и планомерно проведен практически стаж, за не повече от 2 години ще бъде оформен интелигентният техник, от каквито се нуждае нашата нова киноиндустрия.

Всеки, който би искал да се впусне по тоя път, ще трябва, обаче, да бъде на ясно по някои предварителни условия, без които пълният успех е непостижим: 1) Бързото усвояване на нови познания от съвършено специално есте-

ство предполага наличието на предварителна обща култура и на един скелет от практически познания по фото или кино-техника; 2) Процесът на учене не свършва с края на курса или стажа. Той трае до гроб. В изкуствата, науката и техниката не съществува горна граница на съвършенство. На това е основан прогресът на човечеството. Всеки, който сметне, че знае много и няма какво повече да учи, бива веднага задминат от хора, които довчера са били далеч зад него; 3) За да се научи окоото да вижда, разумът да твори и ръката да изпълнява, е необходим един минимум от време, който не може да се замени с нищо друго и 4) Никое обучение не може да даде знания наготово, без усилия от страна на учащия се. Това, което той очаква да получи е право пропорционално на онова, което ще вложи от своя страна под формата на предварителен багаж от знания, труд и готовност да възприема.

В желанието си да допринесе дейно за подготовката на нови технически кадри за областите на кино и фото-техниката и за да подпомогне наличните кадри в усилията им към усъвършенстване, Фондация „Българско дело“ урежда тази есен втори съкратен курс по тия материи, който ще трае 6 месеца и ще бъде последван от практически стаж за желаещите и успешно завършили курса. Излязоха вече от печат първите две книги на специалната библиотека по кино и фото-култура, в която ще бъдат публикувани, в превод или в оригинал, завършени трудове по въпроси из областта на кинематографията и фотографията. На същите цели служи, според възможностите си, и настоящето списание.

Георги Т. Захариев



Бензотриазол е името на един нов химикал за фотолабораторна работа. Той е течност без цвят и без мириса. Добавен в количество 12—15 см³ на 1 литър готов за работа проявител той противодействува на образуването на воал и регенерира изтощени проявител. Действието му е сходно с това на известния на всички фотографи калиев бромид, но с много по-енергично и по-ефективно. Правени са папирмеронити със стара фото-хартия, съхранявани при лоши условия. Проявените в нормален проявител увеличени са били толкова силно воалирани, че копираният образ е силно проличава под него. Друго увеличение, направено непосредствено след първото на същата хартия и проявено в същия проявител, но след добавка на бензотриазол е било свършено чисто и по нищо не могло да се отличи от увеличението, направено при най-благоприятни условия на свършено прясна хартия.

Да се надяваме, че този излизан елексир, наричан вече „пеницилинът на фотографията“, не ще липсва в близко бъдеще от полицата и на вашата лаборатория, колкото и скромна да е тя.

Органично стъкло за оптически цели. Наред със стотиците хиляди вещества — рожби на синтетичната химия, са и така наречените пластични маси или изкуствени смоли, които все повече и повече навлизат във всекидневния ни живот, заменяйки пълноценно недостигащите на човечеството „естествени“ материали. Такива заместители не липсват и в областта на оптиката, где те са получили общото име *органично стъкло*, за разлика от обикновеното — минерално стъкло. Към тях спадат известни вече на почти всички „плексиглас“, от който, между другото, са правени през войната нечуливите кристално-прозрачни куполи на бойните самолети, „метил-метакрилат“ с особено голяма пропускателност за светлината (до 92%) и особено пригоден главно за производство на нечуливи очила, „полициклохексил-метакрилат“ или добрият заместител на оптичното стъкло крон-

глас и „полистирена“ — заместник на флинтгласа.

Органичните стъкла притежават редица преимущества в сравнение с обикновеното стъкло: те могат да се произвеждат леко и евтино във всички желани кривини и размери чрез изливане или пресоване в стоманени форми, от които излизат готови за употреба, докато минералното оптично стъкло преминава през дълга и деликатна обработка чрез изпилване, шлифоване и полиране, за да получи точната форма на желания оптически елемент. Това открива прекрасната възможност за евтино и масово производство на *асферически* лещи, които имат оптически свойства, далеч превъзхождащи тия на сега употребяваните сферически лещи. Органичните стъкла са, средно взето, двойно по-леки от сегашните оптически стъкла, не са чупливи и не горят. Но... „няма рози без бодли“! Сегашните органични стъкла все още не могат да достигнат обикновените по твърдост и следователно са по-изложени на надраскване. Освен това те по-слабо пропускат топлината и по-силно се разширяват от нея — недостатъци, които ги правят непригодни за използване в много случаи.

Извънредно бързият развой на техниката по производство на изкуствени пластични материали, обаче, ни позволява да се надяваме, че може би не е далеч денят, когато тия нови вещества ще заместят напълно сегашното стъкло с неговите недостатъци и неикономично производство.

ЗГ.

Ново приложение на фотографията в индустрията. Една от големите автомобилни фабрики отвъд океана е разработила фотографски процес, с помощта на който от разни пластични материали става възможно да се произвеждат нови тъкани за вътрешна тапицерка и облицовка на автомобили. С един специално конструиран грамелен репродукционен фотоапарат се преснемат дървени повърхности, кожа или тъкани, и получените цветни репродукции се поставят между два тънки листа от прозрачна и гъвкава изкуствена материя. По този начин се получава материал, подходящ за вътрешно обличане на карцерите, като наподобяването на дървото и кожата било толкова съвършено, че само един специалист би бил в състояние да отличи пластичната материя от оригиналния материал. Новата материя била, обаче, по-издръжлива на изтриване и по-влага от есте-



* Често пъти, след изсушаването на филмите, по гръбната им страна се образуват петна от изсъхналите водни капки, особено когато водата е била варовита. Ако филмите са със желатинирана гръбна страна (ролфилми и планфилми), то тия петна не могат да бъдат отстранени чрез изтриване с памуче или мека кърпа, както това се прави с кинофилм, обаче образуването им може да се избегне, като измитият и готов за сушен филм се сложи за 2 — 3 минути в следния разтвор:

вода 500 гр.
стипца 12 гр.
солна киселина 3 гр.

След минаването му през този разтвор, филмът се изплаква добре във вода и се суши.

Н. К.

* Едни от най-често употребяваните във фотографията химикали са натриевият сулфит и натриевият карбонат или содата, както я наричат в обикновения език. И двата тия химикала съществуват, обаче, в по две форми: кристална и безводна (наричана още анхидър или — по латински — *siccum*). В рецептите се дава ту едната, ту другата форма. Те имат, обаче, различна химическа сила, поради различното количество вода, която се съдържа в тях. Затова не бива нито да се отчайваме, когато в някоя допадаща ни формула е приведена кристалната форма, а ние имаме безводната, нито пък да изпадаме в друга крайност (свойствена на тия, на които „морето им е до колени“) и да заменяме безогледно кристалната форма с безводна или обратно. *Заменяне може да става, но като се знаят съответните равностойни или* (както се нарича в химията) *еквивалентните количества*. А те са:

за натриевия сулфит

1 гр. кристал. = 0.5 гр. безвод. или
1 гр. безводен = 2 гр. кристален

за натр. карбонат (сода)

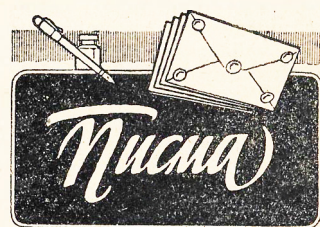
1 гр. кристал. = 0.37 гр. безвод. или
1 гр. безводен = 2.7 гр. кристален

ЗГ

ственото дърво или кожа. Тъй като листовите са пластични, то при загряване те могат да бъдат пригодени към каквито и да било форми.



Среща с неизвестното



Аман, Варна — Обикновеният състав на 1 литър фиксажна баня е: 200—250 гр. натриев тиосулфат (фиксаж), който разваря за 10—15 минути останалото неосветено и следователно непрозрачно гребро във филма или фотохартията и 20—25 гр. калиев метабисулфит (или същото количество натриев бисулфит), който подкиселява развора и неутрализира остатъците от проявителя, пренесени с филма или хартията и по този начин продължава живота на фиксажната баня. За проявителите чакайте статията.

Цанко Цанов, Пирдоп — 1) При оставянето си светлочувствителните фотоматериали загубват, между другото, донякъде и от светлочувствителността си, което следва да се компенсира чрез известно удължаване на експозицията. Степента на тази загуба, обаче, може да се установи само опитно за всеки даден случай, защото зависи от „възрастта“ на материала, фабриката и начина на пазене. 2) При снимки в насрежно осветление, трябва да се полагат особени грижи за засенчване на обектива на апарата от прехи светлинни лъчи. В противен случай на снимката могат да се явят разни светли линии и петна, които се дължат на т. н. „паразитни“ образи и отражения в обектива. Тази опасност е особено голяма при работа с обектив с голяма светлосила, понеже те обикновено са съставени от голям брой лещи и предлагат голям брой повърхности за отразяване и разсейване на попадналата в тях светлина. Едно специално физико-химическо третиране на тия повърхности, особено разпространено от последната война насам, намалява значително тия отражения и е известно под името „просветляване на оптиката“ (Т-оптика). Специален сенник за обектива е твърде важно принадлежност към всеки фотоапарат. Не го видях във Вашия списък.

Борис Георгиев, Павликениско — 1) Няма начин за пригаждане на телеобектив към ролфилмов апарат, какъвто е Вашият. При снимки през бинокъл е важно оптичната ос на обектива да съвпада строго с тази на бинокъла, като това се гарантира при свършената неподвижност на уредбата. Обективът при това е нагласен на безкрайност и фокусирането на образа трябва да стане чрез предварително опитване с матово стъкло. 2) При снимане на образ в огледало апаратът се нагласява на фокус на разстояние равно на разстоянието от апарата до огледалото плюс разстоянието от огледалото до предмета. 3) Записването на курсисти е отдавна приключено поради попълване на числото.

ЧЕТИРИДЕСЕТ ГОДИНИ С КИНОКАМЕРАТА



Г. В. Гибер

Четиридесет години работи в киното операторът Григорий Владимирович Гибер. От 1907 г., когато е била създадена кинофирмата на Ханжонков — една от първите руски кинематографни къщи — Григорий Гибер взема участие в производството на кинокартини, отначало като лаборант, после като помощник-оператор и най-после като самостоятелен оператор.

При Ханжонков и другите кинопредприятия Гибер е снел множество игрални кинокартини. В същото време той е бил един от първите оператори на руската хроникална и научно-популярна кинематография.

В първите дни на Октомврийската революция Гибер работи като оператор на документални филми. Скоро след това той заминава на фронта. През време на гражданската война той е бил на всички фронтове, като е участвувал в походите на Червената армия против Колчак, Деникин и др.

Григорий Гибер е един от първите кинооператори, които са снимали вождя на революцията — Ленин.

След свършване на гражданската война Гибер се връща в художествената (игралната) кинематография и снима редица филми, между които — „Минарето на смъртта“, „В тила на белите“, „Кашенка“, „Булат-Батир“ и др.

От 1939 г. Гр. Гибер преминава на работа в научно-популярното кино, а през време на II-та световна война се връща в хроникалната кинематография.

Напоследък Гибер е работил по филмите „Младите музиканти“, „Повест за нашите деца“ и „Съветска Латвия“.

Григорий Гибер среща своя 40-годишен юбилей на кинематографна дейност като един от активните работници при Централната студия за документални филми. Неговото име е от първите в почетната книга на студията. Съветското правителство го е наградilo с ордена „Почетен знак“, а с указ на Президиума на върховния съвет на РСФСР с дата 17 май 1947 г. нему е дадено званието „Заслужил деятел на изкуството на РСФСР“.

на Екрана И В ЖИВОТА *

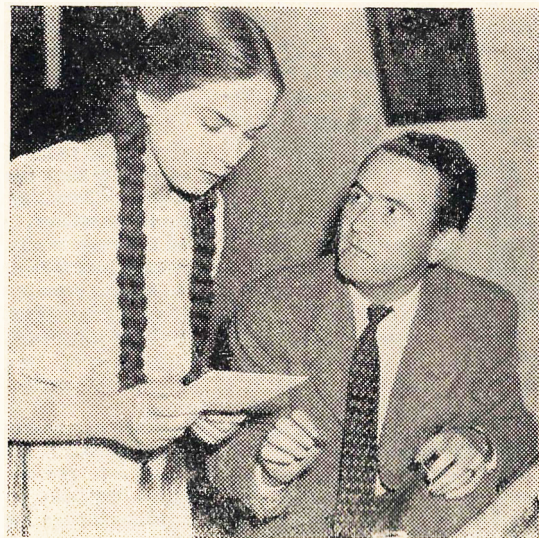


Новата сграда на Барандовската киностудия.

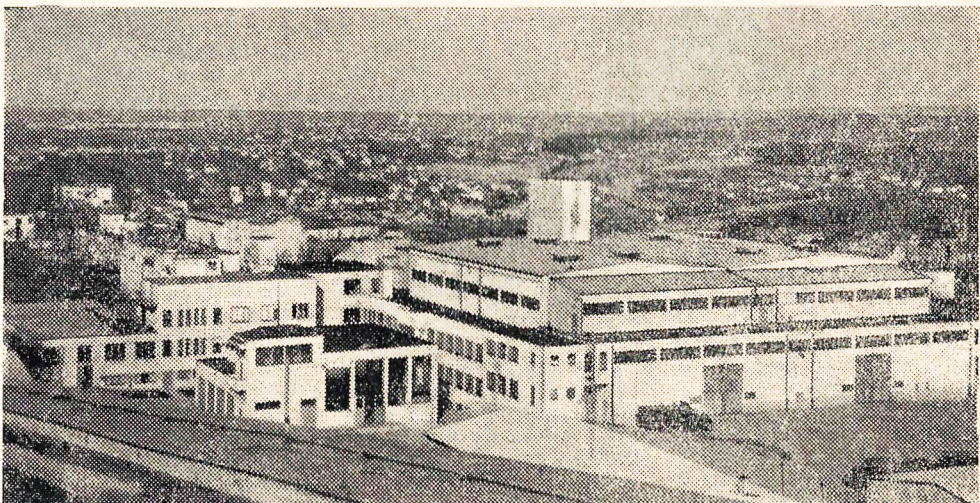
Барандовската киностудия

Тя е най-голямата, най-добре обзаведената и с най-голямо производство студия в Централна Европа.

Разрастването на работата е наложило построяването на нови сгради, защото старите са се оказали недостатъчни за множеството задачи, които им се възлагат. Тук се изготвят не само чехословашки кинокартини, а и смесени и чужди продукции, които използват висока техническа уредба на киностудията. В Барандовската студия може да се работят и цветни филми, с което малко кинотеатрите могат да се похвалят. Миналата година тук е завършен големият цветен исторически чехословашки филм „Ян Рохач от Дуба“.



Режисьорът Франтишек Чап обяснява на артистката Лида Водстърчилова една сцена от новия филм „Музикант“.



Барандовската киностудия — старата част.

До нашите читатели

В отговор на запитванията на нашите читатели, съобщаваме, че излезлите от печат книги „Светлината в изкуството на оператора“ и „Тайната на звуковото кино“ се доставят от Фондация „Българско дело“, ул. „Раковски“, 96. Първата книга — „Светлината в изкуството на оператора“ струва 350 лв. неподвързана и 420 лв. подвързана, а втората — „Тайната на звуковото кино“ — 140 лв. неподвързана и 210 лв. подвързана.

Лия и Мая, Джеси, Варна; Татьяна и Зузи, Разград; група кинолюбители, Войнягово; Соня, Пирдоп; Е. Ш. Х. — Росано Браци е роден в 1916 година в едно малко италианско градче. Родителите му имали желание да стане счетоводител, но тази професия не могла да привлече младия Браци. От малък той чувствувал, че от ден на ден у него нараства увлечението към театъра. По-късно, когато семейството му се премества да живее във Флоренция, пред него се откриват прекрасни възможности да опита щастието си в многобройните театрални трупи, с които се слави този град. Така той постъпва в една студентска театрална трупа и в скоро време обръща внимание на всички със своя талант. След първите си театрални успехи той решава да опита щастието си във филма и така в 1935 година заминава за Рим с препоръка до кинорежисора Ричели. След първата проба режисьорът му казал, че в киното няма да постигне нищо. Участвувал с една малка роля във филма „Съдбата в джоба“, но появата му на екрана минава незабелязано. Росано Браци бил много огорчен, но това не го отчайва, защото все пак му оставал театърът и той се връща пак във Флоренция, където постъпва в те-

атралната трупа на известната артистка Ема Граматика. Роляте, които е изпълнявал, били малки и незначителни. Едва когато постъпва в трупата на друг голям театрален артист — Анибале Нинки, той успява да



Хъмфри Богарт

Членът на Камарата на представителите Джон Ренкин е поискал изпъждането из С. А. Щати на Чарли Чаплин.

(Из американския печат)



„МОДЕРНИ ВРЕМЕНА“ в постановка на Джон Ренкин... (Из съв. сп. „Крокодил“)

получи първата си главна роля. Най-голям успех е имал в „Аминтас“, в ролята на Аминтас. С този образ той добива известност и обръща вниманието на критиците и режисьорите. След това пътят към филма е бил лесен. Той бива ангажиран за филма „Диалогите на Платон“, а непосредствено след това и за филма „Съкленният мост“. С този филм Росано Браци вече се налага като един от любимците на публиката. Окончателното му утвърждаване като филмов артист става с участието му във филма „Кин“. След тази кинокартина филмовата му кариера няма застой нито за момент. Следват филмите „Паднала е една жена“, с Иза Миранда, „Риголето“, с Мария Меркадер, „Една дама от запад“, с Иза Пола, „Двамата Фоскари“ и др. Напоследък е участвувал във филмите „Скитникът“, „Белият дявол“, „Монахинята от Монца“, а сега участва във филма „Червено и черно“, по известния роман на Стендал. До края на годината ще участва още в два филма: „Легендата за Фауст“ и „Андре Гениер“. В началото на следващата година той заминава за Холивуд, където е ангажиран от продуцента Давид Селзник с един контракт за 7 години. Първият му филм в Холивуд ще бъде „Животът на Рудолфо Валентино“.

Лоенгрин, Асеновград — Хъмфри Богарт е роден в Ню Йорк на 25 декември 1899 година. Баща му е бил лекар-хирург, а майка му — художничка. Има очи и коса кестеняви, висок е 1.75, тежи 74 кг. След като опита много професии (морак, финансист, помощник-сценарен директор, директор на продукции) става артист. От театъра се прехвърля във филма, където отначало играе помощни роли във филмите на Паул Муни, Едуард Робинзон и Джеймс Коней, докато стига до положението да се наложи като един от най-характерните и впечатлителни артисти на Холивуд. Сега освен че участва като артист, се занимава още и с производство и режисура на филми. В 1945 година се оженва за Лорен Бакал, която той лансирал като артистка. По-главните му филми са: „Тяло и дух“, с Елиса Ланди (1931 г.), „Свещения терор“, „Небето на големия град“, „Вкаменената гора“, с Лесли Хоуард и Бети Дейвис, „Белязаната жена“, с Бети Дейвис, „Хора без имена“, с Ан Шеридан, „Криминално училище“, с Гейл Пейдж, „Островът на бурите“, с Ан Шеридан, „Без изход“, със Силвия Сидней, „Ангели с тъмни лица“, с Джеймс Коней, „Тъмна слава“, с Бети Дейвис, „Виржиния сити“, с Ерол Флин, „Висока Сиера“, с Ида Лупино, „Вагоните минаха през нощта“, с Мери Астор, „Казабланка“, с Ингрид Бергман, „Сахара“, „Шпионаж в Панама“, с Мери Астор, „Да имац или да нямац“, с Лорен Бакал, „Пътят за Марсилия“ с Мишел Морган, „Конфликт“, „Конвой за Русия“. Последните му филми са: „Златото на Сиера Мадре“, „Големият сън“, „Тъмният проход“ и „Мъртви сметки“.

За положението на филма и артистите в Унгария още нямаме сведения. Не можем да посвещаваме специални страници на музиката, защото нашето списание се занимава с въпросите свързани с киното и фотографията. С музиката се занимаваме само доколкото тя е свързана с филма.



Росано Браци

(Снимка с автограф за читателите на „Кино и фото“)

Мики Руни, Чирпан — Гари Купер е толкова известен в Холивуд, че е достатъчно да пишем само: Gary Cooper — Hollywood, California, U. S. A. — и писмото ще му бъде върчено.

Роси, Виви, Живи — Снимки и сведения за Вивиан Романс ще намерите в бр. 2 год. II на списанието. Точният й адрес в момента не ни е известен; знаем само, че се намира в Италия, където участва в италианския филм „Хората са неприятел“.

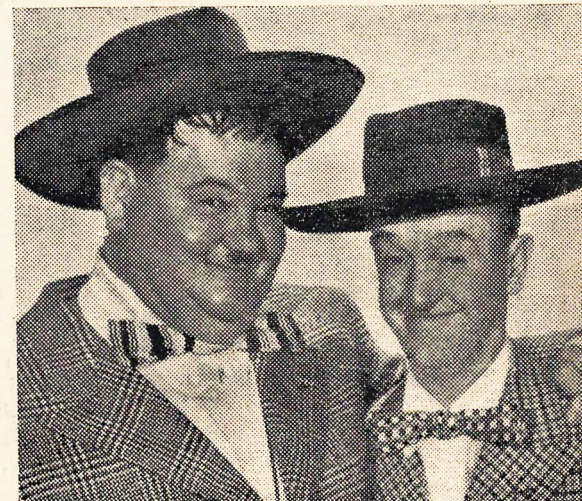
Хорти, Пловдив — Barbara Stanwyck, 807 N. Rodeo Dr. Beverly Hills, California, U. S. A. За Вивиан Романс прочетете по-горния отговор.

Беби, Мока, Мато и Муци; Георги Я. Дойнов, Пловдив

— Хеди Ламар е родена във Виена на 9 ноември 1915 г. Лана Търнер е родена в гр. Уолас, С. А. Щ., на 18 февруари 1915 г. Соня Хени е родена в Осло, Норвегия, на 8 април 1913 г. Джуди Гарлан е родена на 10 юни 1923 г.

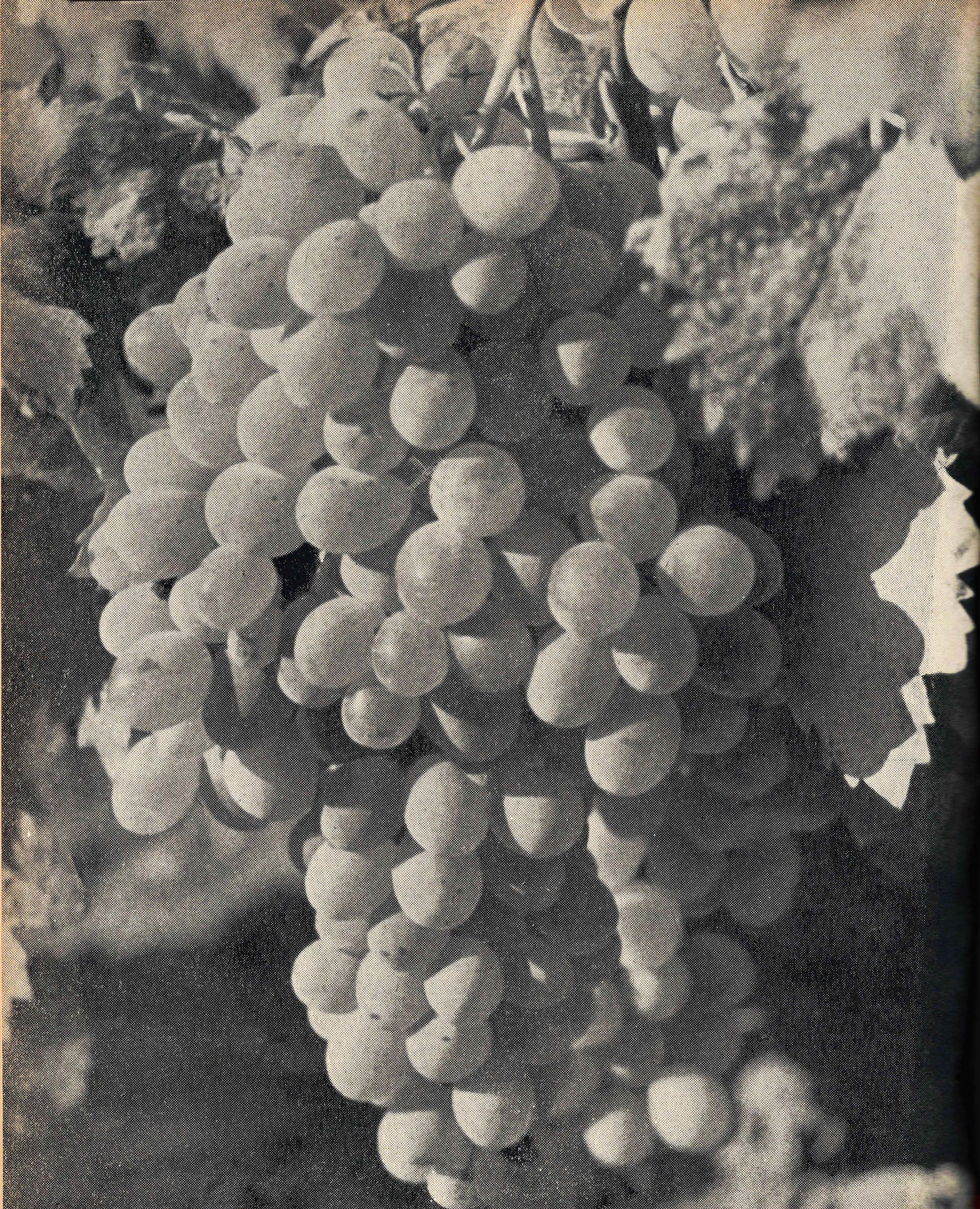
Ангел М. Петров, София. — Лаурел и Харди са живи и здрави. Стан Лаурел, чисте истинско име е Артур Станлей Джеферсон, е роден в гр. Улверсън, Англия, на 16 юни 1890 г.; Оливер Харди е роден в гр. Атланта, С. Щати, на 18 януари 1892 г.

Редакцията съобщава, че не разполага вече с портрети на Надя Ножапова.



Лаурел и Харди

Редакция и администрация: ул. Искър 22 — София, Тел. 2-49-04. Печатница „Книпеграф“ • Клишета: Староманов-Жабленски.



СНИМКА — ИВ. КАРАДЖОВ
Из първата фотоизложба на Фондация „Българско дело“